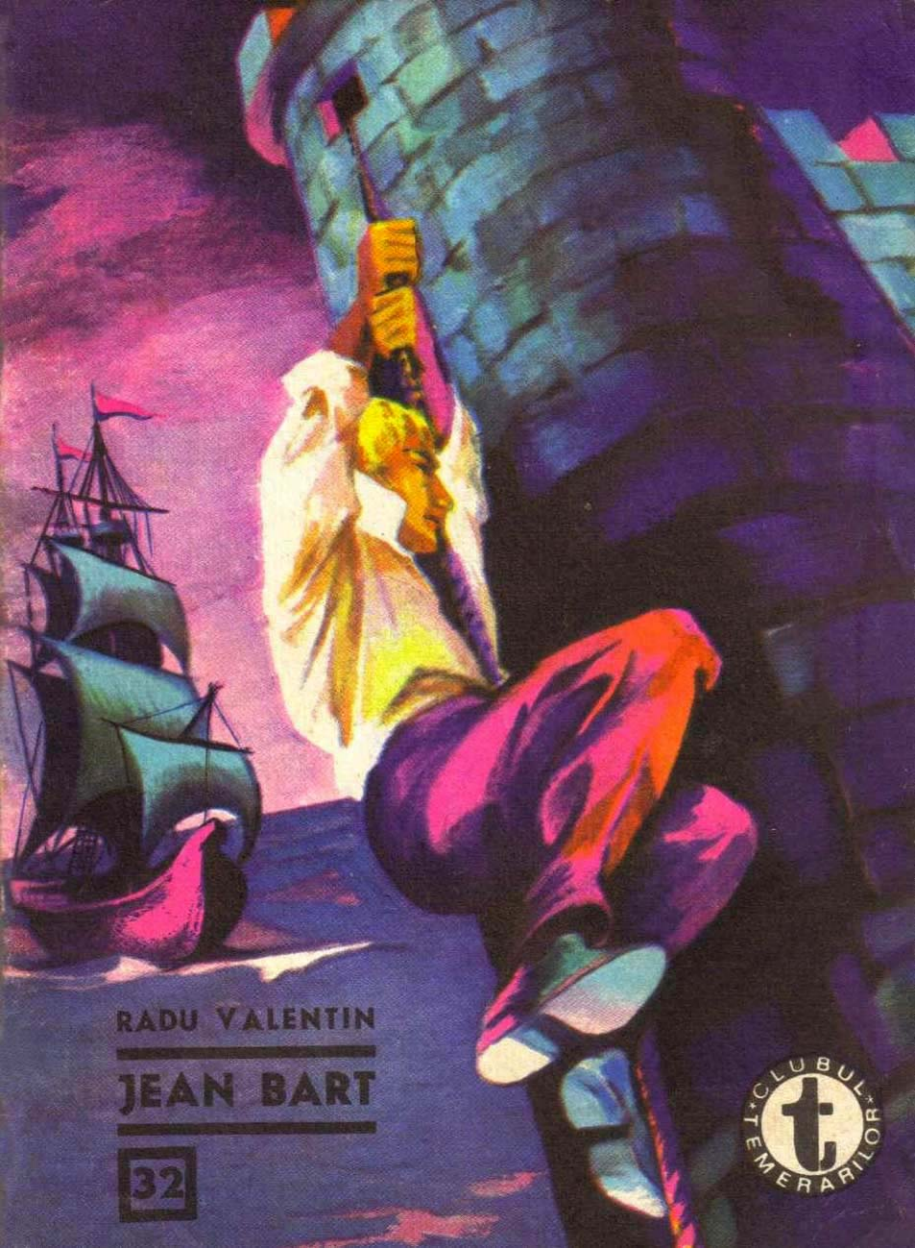
RADU VALENTIN
JEAN BART
32
CLUBUL TEMERARILOR

RADU VALENTIN

JEAN BART

JEAN BART

JEAN BART

JEAN BART

JEAN BART

JEAN BART

I

EDITURA TINERETULUI

Coperta de DUMITRU IONESCU

http://www.clubul-temerarilor.blogspot.com

1

Printre dealurile înverzite, cu pante drepte, abrupte, înainta cu greu diligența de Vriey-Paris. În hodorogitul poştalion, plecat acum un ceas din fața hanului „La trei gasconi”, han aşezat chiar la ieşirea sudică a orăşelului, se aflau cinci pasageri : patru bărbați şi o femeie. Toți cinci zăboviseră mai mult sau mai puțin, după puterile lor, în fața cănilor de vin.

Domnul Hopkins, un englez înalt, deşirat, puțin adus de spate, cu o față prelungă, ascuțită, cu nişte ochi apoşi, inexpresivi făcuse să lunece pe gîtlejul însetat trei carafe pline vîrf. Doamna Hopkins, soția sa, mlădioasă ca o trestie, cu un ten măsliniu şi cu o privire răscolitoare ce păreau mai degrabă încălzite de soarele Italiei decît de pîcla Angliei, se mulțumise să-şi moaie doar buzele în cana de cositor. Părintele Abélard, un bărbat de vreo 50 de ani, rotund şi rumen în obraji, băuse cot la cot cu domnul Hopkins şi avocatul Perrier. Trebuie însă să recunoaştem un lucru : părintele a sorbit licoarea bachică cu toată evlavia, neuitînd să rostească de fiecare dată cînd ducea cana la gură : „Mari şi minunate sînt darurile tale, Doamne !” Cel

de-al cincilea pasager, morocănos şi aspru, a înfulecat mai întîi o găină rasol şi o porție mare de brînză fără a scoate un singur cuvînt, într-o tăcere de catedrală gotică, după care a început să soarbă vinul alb-gălbui înghițitură cu înghițitură, privindu-l, mai întîi, cu ochi de îndrăgostit.

— A... ! ! ! Să vă spun ce i s-a întîmplat marchizului de Revon, cînd s-a întors din război...

Cea de a nu ştiu cîta istorioară a domnului Perrier, după cîteva carafe de vin şi un ceas de hurducături, nu mai interesa decît pe amabilul călător englez. Părintele îşi plimba privirile pe dealurile pline de rod, străinul — cel de-al cincilea călător — un bărbat de statură potrivită, bine legat, ars de soare, dormea cu pălăria trasă pe ochi, în timp ce doamna Hopkins, cu capul lăsat puțin pe spate, cu privirea pironită undeva, părea că îşi amintea ceva.

Acum exact o săptămînă, la 14 mai, un cupeu negru o lăsa pe doamna Hopkins în fața unei case de cărămidă din apropierea docurilor Londrei. Casa, parter şi etaj, îmbătrînită de fum, ploi şi ani, părea nelocuită. Deschise portița. Inima începu să-i bată cu putere. Un valet apărut ca din pămînt, o salută cu o înclinare a capului şi o conduse în casă. Intrară în vestibul, străbătură un hol imens, cu o scară din marmură albă ce ducea la etaj, lăsară scara în dreapta, şi după cîțiva paşi făcuți pe un coridor întunecat şi umed se opriră în dreptul unei uşi masive din stejar. Valetul deschise uşa. Pătrun-

seră în bibliotecă : o cameră întunecată, cu rafturi pline de cărți legate în piele, cu un birou masiv şi două fotolii mari. Aici, în această casă, urma să-l cunoască doamna Hopkins pe acela care de aproape cinci ani îi dirija din umbră toate acțiunile. Ştia cum îl cheamă, sir Thomas, dar nu-l văzuse niciodată. Ar fi vrut să fie înalt, puternic, tînăr. După clipe care i se păruseră lungi ca o veşnicie, uşa bibliotecii se deschise şi în cadrul ei apăru sir John Dundee. De necrezut ! Pur şi simplu nu-i venea să-şi creadă ochilor. Se ciupi să vadă dacă nu visează, dar nu visa. Pentru numele lui Dumnezeu, sir John Dundee era soțul ei, cel puțin în fața legii...

Acum cinci ani Anne Dundee îşi părăsise soțul. Era sătulă pînă peste cap de el : tăcut, rece, plicticos şi stupid cu principiile lui. În cei trei ani de căsnicie sir John nu i-a adresat un singur cuvînt afectuos. Şi apoi acele plecări enigmatice pentru zile întregi... şi fără nici un fel de explicații la înapoiere... Şi casa rece, neprimitoare, plictiseala de fiecare zi, nesfîrşitele seri de singurătate, lungi ca o veşnicie, munții de gheață din inima soțului ei, toate astea au determinat-o pe Anne Dundee să fugă, să lase în urmă domeniul şi castelul de la Exeter şi să caute un adăpost în uriaşa şi clocotitoarea Londră. În capitala Angliei a avut senzația că s-a născut a doua oară. Îmbrăcată bărbăteşte, cu un pumnal la îndemînă, a cutreierat străzile, a intrat

în tavernele în care zăbovise cu ani în urmă Shakespeare, a învăţat să se bată, să muşte, să înjure, dar, mai ales, să iubească clipa plină de neprevăzut. Cum şi în ce împrejurări a intrat în slujba regelui nu-şi mai amintea exact, ştia în schimb că de atunci trecuseră aproape cinci ani.

— Anne ! Pentru revederea noastră !

— Pentru noi, John !

Ploaia, care nu mai contenise de două zile, se opri tot aşa de brusc după cum începuse. Un soare vesel, jucăuş, apărut cine ştie de unde, pătrunse în bibliotecă scotocind toate ungherele. Sir John Dundee puse pe birou paharul gol, străbătu biblioteca şi deschise larg fereastra. Un aer proaspăt inundă camera.

— Anne, aş vrea să trecem peste explicaţii de orice natură !

Sigur, ca de obicei, fără explicaţii...

— Să le lăsăm pe altădată.

— Fie, răspunse concesiv Anne.

— Îţi mulţumesc ! Voi încerca să fiu concis. Trase mai întîi din pipă, apoi continuă : Anglia e în război cu Franţa, cu o Franţă puternică pe uscat. Flota franceză nu reprezintă o primejdie pentru noi, dar poate deveni primejdioasă. Ludovic al XIV-lea face eforturi în acest sens.

— O flotă nu poate fi construită peste noapte, marinăritul nu se învaţă în cîteva zile.

— E foarte adevărat, Anne, dar mai există un „dar”.

— Anume ?

— Franța recurge la serviciile corsarilor şi piraților săi. Noi trebuie să împiedicăm acest lucru.

— Şi cum ?

— Teoretic e foarte simplu : lichidînd corsarii şi pirații francezi. Practic, însă...

— Practic e imposibil. Cum poți lupta împotriva unor adversari invizibili ?

— Cu mari eforturi şi cu mari riscuri. Şi după o pauză : Anne Dundee, sir Thomas te întreabă : ai putea să fii de folos în această acțiune ? Dar cu toată sinceritatea.

Adică cum dacă ar putea ? Tot ce a făcut ea pînă acum n-a însemnat nimic ? Faptul că şi-a primejduit viața în atîtea rînduri... Asta-i prea de tot ! O roşeață îi cuprinse obrajii. În aceste clipe de mînie ar fi vrut să-i arunce soțului ei cuvintele cele mai grele, ar fi vrut să-l lovească cu furie. Se stăpîni cu greu. Trase aer adînc în piept, aşteptă să se astîmpere bătăile grăbite ale inimii şi abia după aceea spuse un „da” cam fără glas.

— Anne, am datoria să te previn că noua noastră acțiune este extrem de primejdioasă...

— Am spus, da.

— ...plină de riscuri...

— Spune-mi, tremuri pentru mine ca şef sau ca soț ? îl întrebă ironică.

— Ia-o cum vrei !

Din relatarea amănuntelor noii acțiuni rezulta că Anne Dundee va trebui să părăsească Anglia în cîteva zile întovărăşită de un ofițer de marină care se va da drept soțul ei, că va trebui să-l împiedice prin orice mijloc pe Jean Bart, un celebru corsar francez, să primească funcția de căpitan de marină militară. Iată motivele pentru care Anne Dundee — cu numele ei de împrumut doamna Hopkins — se afla în diligența ce alerga spre Paris alături de temporarul ei soț, de părintele Abélard, de avocatul Perrier şi de străinul care continua să doarmă cu pălăria pe ochi.

— Ne apropiem de pădurea Vouziers, spuse avocatul Perrier. Aici, acum doua săptămîni...

„O nouă poveste, îşi spuse doamna Hopkins. Simt că înnebunesc ! Şi drumul ăsta care nu se mai termină...”

— Domnul Perrier are perfectă dreptate, interveni părintele. Da, da, tîlhari de drumul mare.

— În vremurile noastre ? ! se miră domnul Hopkins. Asta-i culmea !

— Pădurea-i plină, ținu să precizeze avocatul.

— Şi nătărăul ăsta de pe capră ştie toate lucrurile astea ? întrebă domnul Hopkins.

— Sigur că da. Toți ştiu, răspunse părintele.

— Atunci pentru ce mai trece prin pădure ?

— Ca să scurtăm drumul, răspunse avocatul.

— Cu douăzeci de leghe, completă părintele.

— Şi numai pentru atît ? Dar e complet absurd. Anne, tu ai fost atentă ? îşi întrebă domnul Hopkins soția.

— La ce, dragul meu ? răspunse ea.

— Asta-i Anglia, spuse cu superioritate avocatul. Dar noi sîntem francezi, domnule, ne place neprevăzutul, aventura...

— Fii fără grijă, fiule, caută să-l liniştească părintele. Tîlharii nu vor avea curajul să atace un slujitor al bisericii.

— Şi nici un om al legii, adăugă avocatul.

— Bine, părinte, dar eu şi soția mea nu sîntem nici una, nici alta.

— Fii fără grijă, fiule ! îl linişti părintele. Datorită nouă veți fi şi dumneavoastră în siguranță.

— În cazul ăsta, răspunse uşurat domnul Hopkins...

Dar bucuria mai dură doar cîteva clipe. Deodată, dintr-o parte şi alta a drumului, răsunară împuşcături şi chiote sălbatice. Diligența se opri brusc. Caii, speriați, sforăiau. Trei tîlhari, înarmați pînă în dinți, smulseră aproape din țîțîni uşile poştalionului. Unul dintre ei, ce părea a fi chiar căpetenia, tună cu o voce gîjîită :

— Jos, porumbeilor ! Rapid !

Părintele protesta cu vehemență. La fel şi avocatul. Comportarea tîlharilor era de-a dreptul reprobabilă. Dar, din nefericire pentru călătorii poştalionului, tîlharii nu ascultaseră discuția dintre părin-

te, avocat şi domnul Hopkins, aşa că n-aveau de unde să ştie că nu trebuiau să atace feţe bisericeşti şi oameni ai legii şi nici pe cei ce călătoreau cu ei. Invitaţi de ţevile aducătoare de moarte, domnul şi doamna Hopkins, părintele Abélard şi domnul avocat Perrier coborîseră din diligenţă şi — foarte docili — depuneau la picioarele tîlharilor întregul lor avut.

— Mînă-lungă ! tună căpetenia către unul dintre tîlhari.

— Da, împărate, răspunse o namilă cu mîini lungi ca de maimuţă.

— El e Bouvais, îi spuse avocatul la ureche domnului Hopkins. Celebru în toată Franţa.

— Încîntat de cunoştinţă, îi răspunse acesta.

— Gura, strigă Bouvais. Şi-apoi către Mînă-lungă : Cîţi porumbei sînt aici ?

— Cinci, împărate, se înfoi tîlharul.

— N-ai vrea să-i mai numeri o dată ?

— Unu... doi... patru ! Drace ! Unde o fi dispărut unul ?

— E aici, spuse vizitiul, şi arătă cu coada biciului diligenţa. Doarme.

— Ce face ? ! strigă Bouvais. Mînă-lungă ! Viu sau mort.

Din doi paşi tîlharul fu în dreptul uşii. Rămase o clipă descumpănit. Şi unde se porni deodată pe un hohotit...

— Mînă-lungă !

— Ha ! Ha ! Sforăie ! Ha ! Ha !

— Cine, nătărăule ?

— Doar nu Sfîntul Anton ! Şi văzînd figura plină de reproş a părintelui : Iertare ! Dînsul, şi arătă spre diligență.

— Scoate-l din poştalion ! Imediat ! porunci Bouvais.

Deşteptat brusc din somn, străinul căsca într-una. Căpetenia se repezi la el, îl înşfăcă de guler şi începu să-l scuture cu putere, să-l trezească.

— Banii ! îi strigă Bouvais.

— Ce-s cu ei ? întrebă călătorul speriat. Şi după ce îşi pipăi punga : Sînt aici, la locul lor.

— Dă-i încoa' !

— La mine stau foarte bine, îl asigură călătorul.

Mînă-lungă trase piedica pistolului. Toată scena devenea dramatică. Călătorii noştri urmăreau totul cu sufletul la gură. Ar fi vrut să intervină, dar cum...

— Lasă-l, porunci căpetenia lui Mînă-lungă. Şi scuturîndu-l din nou pe străin : Am spus, banii !

— Dacă n-aveți nimic împotrivă, aş vrea să ştiu, domnule, cu cine am onoarea ? întrebă calm străinul.

Asta era prea de tot.

— Bouvais, împăratul pădurii de la Vouziers, îi răspunse căpetenia, furios ca un taur.

— Oh ! Scuze, mii de scuze, maiestate, spuse străinul, făcînd o reverență. Maiestatea voastră

n-ar vrea să fie mai explicit ? Vă asigur că voi fi numai ochi şi urechi.

— Banii ! Asta-i ! Ai înțeles ?

— Acum, sire, sînt pe deplin luminat. Dar nu înțeleg de ce v-ați adresat tocmai mie ? Dacă cineva vă datorează un singur franc pentru încălcarea împărăției voastre, acel cineva, maiestate, este domnul de pe capra poştalionului. Lui i-am plătit costul călătoriei, el ne-a adus aici, în împărăția voastră, el să plătească. Consider că aşa e drept. Îmi pare foarte rău, sire, că nu vă pot satisface regeasca voastră cerere. Şi apoi către tovarăşii săi de călătorie : Să ne grăbim, se înserează !

Se înclină apoi adînc în fața lui Bouvais şi-i spuse :

— Rămîi cu bine, maiestate.

Spunînd acestea, străinul nostru se întoarse cu spatele la căpetenie şi cu paşi măsurați şi egali o porni spre poştalion. Căpetenia, dezmeticindu-se, alergă după străin. Din două salturi îl ajunse. Îi puse o mînă mare şi grea pe umeri, îl răsuci şi ridică pumnul să-l izbească în față. Tot ce s-a petrecut apoi a durat doar cîteva secunde. Străinul a apucat mîna căpeteniei cu iuțeala unui arc destins, i-a răsucit-o, şi — cînd a simțit că Bouvais a devenit o masă de carne lipsită de vlagă — i-a dat drumul pentru o clipă, l-a lovit fulgerător cu dreapta, în bărbie, iar cu stînga i-a smuls pistolul de la brîu. Şi

înainte ca ceilalți tîlhari să se dumirească i-a lipit căpeteniei de ceafă țeava rece.

— O singură mişcare şi vă proclamați republică ! Domnule Hopkins, dezarmează-i ! Iar dumneata, domnule Perrier, strînge totul de pe jos ! Părinte, doamnă, domnilor, poftiți în diligență.

Tîlharii năuciți de cele petrecute n-avură vreme să clipească. Rămaseră nemişcați de parcă cineva îi bătuse în cuie.

După ce toți călătorii se urcară în poştalion, străinul îl împinse pe Bouvais cît colo, sări pe capră, luă hățurile din mîna vizitiului şi înainte de a da bice cailor strigă căpeteniei :

— Maiestate, Jean Bart vă urează noapte bună !

2

Bătuse de mult miezul nopții. Treptat, treptat Parisul amuțise. Era atîta linişte, încît puteai auzi clipocitul Senei, vaietul cucuvelelor, paşii rari ai guarzilor. Cu brațele sub cap, cu ochii închişi, doamna Hopkins încercă în zadar să doarmă. Scenele de peste zi nu-i dădeau pace.

Să vii în Franța, într-o țară străină şi inamică, să cauți un om pentru a-l face inofensiv într-un fel sau altul şi să-l găseşti lîngă tine, să călătoreşti cu el, asta era prea de tot. Dacă toate astea nu i s-ar fi

întîmplat ei, ci altcuiva, şi i le-ar fi povestit, ar fi putut să jure că nimic nu-i adevărat. Şi Jean Bart care a apărut dintr-o dată, ca din noapte ! Ar fi vrut ca el să nu fi săvîrşit scena din pădure, să nu-l fi cunoscut în postură de erou. Da, da, de erou. Să ții la respect cu brațele goale trei tîlhari înarmați nu-i o treabă la îndemîna oricui... Şi-apoi ironia din glasul şi privirile lui... E adevărat că el e duşmanul Angliei, deci şi al ei, dar asta pentru că s-a născut în Franța. Dacă ar fi văzut lumina zilei pe pămînturile Angliei... Doamne, ce putea să-i treacă prin minte ! Dar e francez, e Jean Bart, duşmanul Angliei... Bine, bine, a înțeles. Îşi va face datoria. Asta i se cerea, nu ? Dar şi-o va face cu strîngere de inimă. Dacă ar mai putea da îndărăt, dacă ar putea lăsa totul în urmă, ca un vis urît... Şi de ce urît ? Cum, de ce ? A ucide tîlhăreşte e o faptă frumoasă, lăudabilă ? Şi pentru cine s-o facă ? Pentru John, pentru un om pe care nu l-a iubit niciodată ? Şi gîndurile astea... Odată urcat pe capră, Jean Bart a condus poştalionul ca un veritabil surugiu. Chiuia şi trosnea din bici de se auzea cale de leghi. În Paris a intrat într-o goană turbată. De nu s-ar fi ferit la timp soldații ce străjuiau intrarea în oraş ar fi nimerit, cu siguranță, sub roțile poştalionului. A oprit în fața hanului „La cocoşul şchiop”, a sărit sprinten de pe capră, şi-a scuturat hainele şi pălăria pline de praf, şi fără a le spune un cuvînt celor din diligență a pornit-o înainte, deschizînd şi

închizînd cu zgomot uşa hanului. A cerut de mîncare şi băutură doar pentru el. Şi cînd hangiul i le-a adus, s-a cufundat în tăcerea lui obişnuită, din care nimeni nu-l putea scoate.

Pe doamna Hopkins a ajuns-o repede oboseala. Drumul anevoios, peripeţiile de peste zi, emoţiile au doborît-o pur şi simplu. A spus celor prezenţi noapte bună, a părăsit sala hanului şi a urcat scara de lemn ce ducea la etaj, scară ce scîrţîia la fiecare pas, ca uşile unui castel englez părăsit. Cînd a ajuns sus, la capătul culoarului lung şi întunecat, cu uşi pe dreapta şi pe stînga, s-a oprit şi a tras cu urechea. Sus, la etaj, nici un zgomot. Jos, în sala hanului, răsunau gălăgioase vocile domnului Hopkins, ale părintelui şi ale avocatului. Jean Bart probabil înfuleca şi bea în tăcere. Doamna Hopkins făcu cîţiva paşi pe culoar şi se opri iar. Ascultă. Nici un pericol. Apăsă pe clanţa uşii lui Jean Bart şi intră. Aprinse o lumînare ; cu lumina ei îşi croi drum prin cameră. Pe pat era un cufăr, cufărul lui de piele. Era închis. Scoase din sîn un pumnal cu lama de Toledo şi forţă încuietoarea care cedă. Înăuntru, lucruri personale. Nici un act, nici o hîrtie. Căută şi în dulap. Nimic. Să aibă oare Jean Bart asupra lui actele ? Atunci de ce a zăvorît cufărul ? Şi dacă nu e Jean Bart, dacă e un flecar, un impostor ? Ar prefera. De ce ? Aşa ! Ce idei îi mai zburau prin minte ! Închise cufărul, aruncă o privire prin cameră pentru a observa dacă n-a lăsat cumva ur-

me, închise uşa în urma ei şi intră, cîțiva paşi mai încolo, în altă cameră. Se aşeză obosită pe un scaun şi răsuflă uşurată. Poate nu e el...

Scurt timp după asta se auziră paşi grei, şovăitori, pe scară. Pasagerii diligenței se duceau la culcare.

— Noapte bună !

— Noapte bună !

În vălmăşagul de urări, aceea a lui Jean Bart părea mai degrabă un mormăit.

Intrat în cameră, domnul Hopkins trase zăvorul. Scoase apoi din cufăr o scară de frînghie şi un pistol, vîrî pistolul în buzunarul hainei, legă un capăt al scării de zăvorul uşii, deschise fereastra şi aruncă celălalt capăt al scării în gol. Înainte de a părăsi camera, într-un mod cam original, îi spuse doamnei Hopkins :

— Mă duc la Everton pentru instrucțiuni. Mă reîntorc înainte de ivirea zorilor. Dacă bate cineva în uşă nu deschizi. După plecarea mea trage scara ! Ai găsit ceva ?

— Nimic !

— Eram sigur. Cred că le poartă la el. Noapte bună !

— Noapte bună !

Cînd s-a reîntors domnul Hopkins se lumina de ziuă. Domnul Hopkins era obosit şi cu cearcăne la ochi. Şi-a scos cu mare greutate cizmele din picioare şi s-a trîntit pe patul lui aşa cum era îmbrăcat.

— Ce-i nou ? îl întrebă doamna Hopkins.

— În seara asta va fi la palat. Ai noştri au fost bine informați. Va fi făcut căpitan de marină militară. Deşi Everton îmi spunea că regele nu va reuşi să treacă de contele... Dar vom vedea.

— Noi trebuie să întreprindem ceva aici ? întrebă doamna Hopkins cu o voce ce voia să pară nepăsătoare.

— Deocamdată nu.

Doamna Hopkins răsuflă uşurată. Ea ar fi vrut să-l mai întrebe cîte ceva, să afle o serie de amănunte, dar de la cine ? Domnul Hopkins dormea fără vise.

3

Cînd s-a trezit Jean Bart soarele era sus pe cer. Se îmbrăcă cît ai bate din palme, îşi luă pălăria din cui, coborî scările cîte trei trepte deodată, intră în sala mare a hanului — înțesată de lume la această oră — îmbucă ceva în grabă, ieşi în stradă şi se lăsă purtat de şuvoiul uman. Astăzi voia să petreacă, fără oprelişti, după pofta inimii. Ştia foarte bine că dacă regele îi semnează decretul, adio zile fericite ! Va avea parte de disciplină şi iar disciplină... şi încă de una rigidă, şi pe deasupra de ifosele ofițerilor superiori. Asta îl aştepta. Ştia foarte bine. Parcă

regreta acum oferta regelui. Poate că într-un fel s-a cam grăbit. Dar, în fond, de ce a făcut-o ? Mai bine să nu se mai gîndească la asta. Azi e sărbătoare pentru el, deci să se bucure.

După patru ore de hoinăreală Jean Bart se afla în Rue du Cygne, o străduță mică şi îngustă din apropierea Halelor, cu case vechi şi prăfuite. Pe tot drumul de la han şi pînă aici a zîmbit soarelui, caselor, pietrelor, oamenilor, a schimbat ocheade cu fetişcanele şi împunsături cu gălăgioasele vînzătoare din Hale. Toată lumea era a lui. Şi deodată...

La început a fost un murmur prelung. Apoi o forfotă trepidantă. De după colț a apărut căruța condamnaților la moarte. În căruță, un tînăr. În cămaşă doar, cu mîinile legate la spate, tînărul era dus la spînzurătoare. Dar ce făcuse, ce crimă făptuise ? Cei ce alergau pe lîngă căruță vorbeau de acte de piraterie. Soldații din escortă cu greu puteau stăvili marea de oameni. Săbiile ofițerilor se agitau neputincioase, mulțimea nu putea fi împinsă nici un metru mai departe de căruță. Jean Bart, luat de şuvoi, se trezi la un pas de condamnat. Dădu din coate, îmbrînci în dreapta şi-n stînga să scape de cleştele uman care îl strîngea, dar totul fu în zadar. Era atît de aproape de pirat, încît ar fi putut să-l atingă cu mîna. Dumnezeule, şi ce tînăr era ! Aproape un copil !

Răpăitul tobelor vestiră capătul drumului. Paturi

de armă reuşiră să facă un culoar viu. Condamnatul sări din căruță uşor, zîmbind, de parcă s-ar fi dus să se întîlnească cu dragostea şi nu cu moartea. Urcă treptele eşafodului drept, semeț, ca un brad. Ascultă citirea sentinței cu un aer amuzat. Cînd judecătorul termină lectura şi împături textul, condamnatul îmbrățişă cu privirea întreaga masă fremătîndă. Se urcă pe scăunel, îşi potrivi gîtul în ştreangul ce-i atîrna deasupra capului, ridică din umeri de parcă ar fi spus : „În fond, asta e !” şi mîngîie cu ochii cerul. Un cîrd de nori albi, diafani se fugăreau pe bolta azurie. Cînd tobele răpăiră a doua oară, piratul atîrna în ştreang.

Jean Bart fu ultimul care părăsi piața. Nu-şi putea dezlipi privirile de la acest spectacol de neînțeles : un trup inert se legăna alene, ca o domnişoară într-un scrînciob, sub bolta cerului albastră, curată, ca o lacrimă de copil.

4

Consiliul de coroană dura de patru ore. Nobilii, avînd în frunte pe contele de Noailles, nu voiau nici în ruptul capului să semneze decretul prin care regele putea conferi corsarilor şi piraților gradul de ofițer. Într-un fel ei aveau perfectă dreptate. Era greu să te împaci cu ideea, nobil fiind, să lupți cot

la cot cu aceia care pînă mai ieri fuseseră considerați în afara legii. Şi regele ştia acest lucru. Dar n-avusese încotro. Prin această măsură extremă Regele Soare spera că va reuşi să scoată Franța din impasul militar în care se afla.

— Maiestatea voastră merge prea departe, spuse cu un ton iritat contele de Noailles.

— E o amenințare, domnule conte ? întrebă regele.

— Nu, sire, un sfat.

— Nu-mi amintesc să vi-l fi cerut !

— Datoria mea e totuşi să vi-l dau. Fac parte din consiliul Franței.

— Te înşeli, domnule conte. Faci parte din consiliul meu.

— Sire, nu vă lăsați orbit de sfaturile unor iresponsabili. Vă atrag atenția...

— Domnule conte, te previn...

— Ei bine, maiestate, nu veți face niciodată din mine tovarăşul de arme al unor asasini.

— Şi nici din noi, răsunară mai multe voci.

— Nu vrem să luptăm alături de nişte criminali, interveni marchizul de Roux.

Regele, descumpănit de această rezistență neaşteptată, privi în jur. Nobilii, cei mai mulți dintre ei, îl priveau drept în față, înfruntîndu-l. Sfetnicii, dregătorii îşi țineau capetele în pămînt, ca nişte copii vinovați, în timp ce părintele Julien, duhovnicul

său, cu un zîmbet uitat în colțul buzelor, răsfoia absent cartea de rugăciuni.

— Ce-i asta ? strigă Ludovic al XIV-lea. Frondă !

Cuvîntul „frondă” avu efectul unui trăsnet în plină zi cu soare. Rumoarea de pînă atunci fu înlocuită dintr-o dată de o liniște profundă, ce nu prevestea nimic bun. Regele și nobilii din jurul contelui de Noailles se priveau dușmănos, ca două tabere inamice înainte de luptă.

— Maiestate, rupse tăcerea părintele Julien, vă cer îngăduința de a pune domnului conte de Noailles cîteva întrebări.

Intervenția duhovnicului miră foarte pe toți cei prezenți la consiliu. Nimeni nu-și amintea ca părintele Julien să fi luat o singură dată cuvîntul în vreo adunare. Stătea totdeauna retras, ca și acum de altfel, privea absent în jur și răsfoia cartea lui de rugăciuni, cu coperți ferecate, de care nu se despărțea niciodată. Duhovnicul era — în ciuda acestei atitudini sfioase, șterse — un om de care toți se fereau. Unii susțineau că părintele conduce din umbră politica țării, în timp ce alții — și nu erau puțini la număr — afirmau, nici mai mult nici mai puțin, că duhovnicul dirijează o uriașă armată secretă, cu ramificații vaste atît în Franța, cît și în întreaga Europă. Dar aceste afirmații n-au fost niciodată probate de fapte, așa că ele rămîneau simple presupuneri. Ceea ce se putea spune despre duhovnic cu toată certitudinea era că — în ciuda

prieteniei pe care regele i-o arăta deschis — el a preferat să rămînă un simplu preot, respingînd de fiecare dată treptele înalte ale ierarhiei bisericeşti. Şi asta îl onora, desigur.

Contele de Noailles îl scrută sfredelitor pe duhovnic. Dar fața prelungă, pergamentoasă a părintelui nu exprima nimic.

— Poftim, părinte ! îl invită regele.

— Va mulțumesc, sire.

Părintele Julien făcu o pauză, ca pentru a-şi rîndui gîndurile.

— Cîte scrisori ați expediat, domnule conte, săptămîna trecută la Anvers ?

Contele tresari. Acest amănunt nu-i scăpase regelui.

— Nici una, replică contele cu voce duşmănoasă.

— De ce vă grăbiți să negați, domnule conte ? îl dojeni părintele. N-am spus nici o clipă că erau scrisori de dragoste.

În încordarea, generală, nimeni nu gustă ironia părintelui.

— N-am trimis nici o scrisoare, repetă apăsat contele.

— Omul, continuă părintele cu aceeaşi voce egală, calmă, omul care trebuia să înmîneze destinatarului scrisorile a fost găsit ieri dimineață mort.

— Mort ? ! Mort ? ! ! întrebară mai multe glasuri.

— Ucis cu lovituri de pumnal, adăugă părintele.

Contelui îi năvăli tot sîngele în obraji. Printre nobili se produse o vie rumoare. Regele, sfetnicii, ca şi nobilii de altfel, întrevedeau dramaticul deznodămînt al acestei înfruntări. Cineva rosti cuvîntul „trădare”. În cîteva clipe el făcu ocolul întregii săli.

— Din păcate, continuă părintele, asupra mesagerului mort nu s-a găsit nici o scrisoare.

— Atunci pe ce te bazezi, dumneata cînd faci asemenea afirmații ? izbucni contele.

— Maiestate, luă cuvîntul marchizul de Angers, porunciți duhovnicului vostru să ceară iertare domnului conte pentru afirmațiile calomniatoare !

— Ar merita mai mult decît atît, răsună o voce din tabăra contelui.

Contele de Noailles privea în jur semeț, victorios. Partizanii lui triumfau. Regele pur şi simplu nu mai ştia ce să spună, ce să facă. Sfetnicii lui stăteau cu capetele plecate. Părintelui Julien i-a luat Dumnezeu mințile ? Ce naiba s-a întîmplat cu el ? Acum adio semnarea decretului. Regele avea tot dreptul să fie furios.

Duhovnicul vîrî mîna în buzunarul larg al anteriului şi scoase fără grabă un pachet pe care-l desfăcu.

— Scrisorile, domnule conte, sînt la mine. Se ridică din fotoliu şi se apropie de conte. Iată-le ! Priveşte-le ! Îți recunoşti sigiliile ?

Contele sări ca ars. Trase pe jumătate sabia din

teacă. Partizanii contelui făcură repede cerc în jurul lui, ca pentru a-l apăra de o primejdie. Părintele nu luă în seamă această roire în jurul contelui, ca şi gestul războinic al căpeteniei nobililor.

— Domnule conte, ți-aş propune un tîrg : dacă dumneata şi prietenii dumitale semnați decretul regal, eu voi arde aici, în văzul tuturor, scrisorile dumitale, fără a le deschide măcar.

Ce mai era şi asta ? Contele rămase stupefiat.

Ar fi vrut să accepte oferta. Şi în acelaşi timp n-ar fi vrut. Dacă era o cursă ? Scrisori, e adevărat, a trimis săptămîna trecută la Anvers. Mesagerul nu s-a întors încă, deşi era timpul să fi sosit. Să fi fost ucis şi scrisorile furate ? Deci cu asta se ocupă părintele ? Dacă va scăpa teafăr din toată povestea asta îi va plăti duhovnicului cu vîrf şi îndesat.

Nu era vreme de pierdut. Fiecare clipă care se scurgea putea fi fatală. Asta o citea foarte bine contele în privirile partizanilor săi.

— Părinte, eu... aici, ştiți... am apărat doar un principiu...

— Am înțeles, domnule conte. Dar nu mi-ați răspuns dacă acceptați.

— Da, răspunse contele.

— Mă opun acestui tîrg ruşinos, interveni regele. Ce conțin, domnule conte, scrisorile, de nu vrei să fie deschise ? Uneltiri împotriva mea, a Franței ? Răspunde ! Părinte, ce faci ? Îți ordon să nu distrugi scrisorile !

— Un rege nu poate ordona unui slujitor al bisericii să-şi calce cuvîntul dat. Semnați, domnule conte ! Poftiți, domnilor...

Ședința consiliului se terminase de cîteva minute. În sală mai rămăseseră doar regele şi duhovnicul. Ludovic al XIV-lea privea îngîndurat pe fereastră. În parc răsunau focurile de artificii. Începuse balul curții. În fotoliul său părintele răsfoia absent cartea de rugăciuni.

— De ce ai făcut-o ? rupse tăcerea regele.

— Ce anume, sire ? întrebă naiv părintele.

— Scrisorile. De ce le-ai ars ?

— Sire, n-am ars nici o scrisoare.

— Ce vrei să spui ? Doar am fost cu toții de față.

— De cînd nişte suluri goale poartă numele de scrisori ? Aş fi fost fericit, sire, să pun mîna pe corespondența contelui. Poate altă dată...

— Bine, dar sigiliile ? Erau ale lui, le-am recunoscut. Nu mă poți induce în eroare. Le-a recunoscut şi contele. Altfel n-ar fi semnat decretul nici în ruptul capului.

— Din totdeauna mi-a plăcut să păstrez invitațiile trimise mie de domnii nobili. Dacă mai au şi peceți, cine ştie la ce pot servi odată şi odată...

— Ei, asta-i bună ! Cu alte cuvinte l-ai tras pe sfoară pe contele de Noailles.

— Sire, să mulțumim cerului pentru ajutorul dat.

— Ei bine, nu mă pot opri să nu rîd de această farsă grozavă. Dacă ar şti contele... Ha ! Ha ! Ha !

Un ofițer apărut în cadrul uşii îl obligă pe Ludovic să ia o atitudine regească.

— Maiestatea sa regina şi curtea vă aşteaptă să deschideți balul !

— Bine.

Ofițerul se retrase.

— Dați-mi voie să mă retrag, spuse părintele, ridicîndu-se din fotoliu. Noapte bună. Şi nu uitați de Domnul.

— Părinte, mă laşi singur printre ispitele de la curte ? Apără-mă !

— Doar cerul vă mai poate apăra, sire !

5

Jean Bart călare străbătea în goană ulițele ude şi pustii ale portului Dunkerque. Ajungînd la marginea vestică a portului, acolo unde pămîntul îşi dă mîna cu talazurile oceanului, opri calul în fața unei case vechi şi părăsite şi descălecă. Cîteva clipe mai apoi bătea cu putere în poarta înaltă a casei. De dincolo de gardul cu uluce nu venea nici un răspuns.

— Forbin, deschide ! Sînt eu, Jean Bart.

„Ce-o fi cu Forbin ? gîndi Jean Bart. De ce nu

răspunde ? Ferestrele casei sînt luminate ! Să fi plecat de acasă şi să fi lăsat lumina aprinsă ?”

— Ei, Forbin, deschide ! strigă cu putere Jean Bart. Lumina din casă se stinse brusc. După un timp se auzi un scîrţîit uşor, apoi nimic.

— Forbin, sînt eu, Jean Bart !

Paşi abia simţiţi se auziră în curte. Jean Bart zări prin gard silueta lui Forbin.

— Ce naiba stai pironit ? Deschide odată poarta !

Forbin, înalt, voinic, aşa cum stătea în mijlocul curţii, părea un copac adînc înfipt în pămînt.

— Forbin, ai înnebunit ? Sînt ud ca o curcă. Deschide, pentru numele lui Dumnezeu !

Într-un tîrziu Forbin deschise poarta ferecată ca o fortăreaţă.

— Ce vrei ? îl întrebă Forbin cu voce aspră.

— Adică... cum ce vreau ? întrebă Jean Bart. Să intru în casă, asta vreau ! Să mă schimb de hainele astea ude, să-mi dai ceva tare de băut...

Forbin, cu trupul lui masiv, îi bară drumul şi nu părea de loc gata să-i facă loc să treacă. Jean Bart împinse poarta cu putere, îl dădu pe Forbin într-o parte şi o porni spre casă. Forbin zăvorî poarta şi alergă după el. Jean Bart, intrat în casă, cotrobăi în locurile bine cunoscute de el, aprinse o lumînare şi începu să se dezbrace. Lumina palidă, tremurătoare a lumînării arunca umbre diforme pe pereţii camerei.

— Şi ciolanele mi le-a muiat blestematul ăsta de potop ! Dă-mi ceva tare să beau. Ai vreo sticlă cu rachiu englezesc ?

Forbin în picioare, cu spatele la uşa masivă din stejar, îl cerceta pe Jean Bart cu ochi atent.

— Parcă ai fi mire, aşa stai proțăpit în dreptul uşii. Hai, mişcă-te de acolo şi dă-mi ceva să beau !

Forbin continua să-l privească fără a schița un singur gest.

— Ce-i cu tine, băiatule ? Ți-ai pierdut mințile ? Sînt ud ca un peşte. De n-aş răci ! Asta mi-ar mai trebui. Dar spune şi tu ceva !

— Cară-te !

— Forbin, nu s-ar putea spune că eşti o gazdă prea amabilă.

— Repede ! Pînă nu te scot eu din casă în vîrful pumnalului.

La auzul amenințărilor, Jean Bart zîmbi. Cînd îl văzu, însă, pe Forbin că-şi scoate de sub pulpana hainei pumnalul pe care-l cunoştea foarte bine — cu lama ascuțită ca un brici — înțelese că fostului său tovarăş în ale pirateriei nu-i arde de glume. Dar ce l-o fi apucat ? De ce această primire ?

— Ți-am spus să te cari !

— Forbin, să ştii că şi glumele au o margine.

Forbin, cu pumnalul în mînă, făcu un pas înainte.

Jean Bart se retrase în grabă cu spatele la perete. Simți zidul jilav al casei. Un fior îi cuprinse tot

corpul. Era atent ca un şarpe. Ştia cu ce precizie şi cu ce iuţeală, mînuieşte Forbin pumnalul.

— Cară-te ! Ce mai aştepţi ?

— O explicaţie.

— Ţi-arăt eu ţie explicaţie, trădătorule !

Deci asta era ! Vestea numirii lui ca ofiţer ajunsese mai repede decît el la Dunkerque. Acum totul era clar. Şi stingerea luminii, şi Forbin din faţa porţii, şi pumnalul, toate puteau fi acum explicate. Poate că ar fi trebuit să le spună că va intra în marina militară. Dar totul s-a petrecut atît de repede... Jean Bart ar fi dat mult să ştie ce se vorbise pe seama lui în aceste zile. Pentru că, probabil, se vorbise zdravăn din moment ce un tovarăş de-al lui îi cerea cu pumnalul în mînă să părăsească casa. Şi-i ardea gîtlejul de un rachiu... Şi-i era un frig...

Ceea ce făcu în continuare Jean Bart putea fi taxat ca un gest de-a dreptul nebunesc. Se întoarse cu spatele la Forbin — la Forbin care ţinea în mînă o armă ucigătoare — şi se îndreptă spre dulapul burduhănos din scîndură de brad. Îl deschise calm şi luă din el o sticlă cu rachiu. Înainte de a o pune la gură îi strigă lui Forbin :

— Pentru tine, nătărăule ! Pentru anii noştri de piraterie !

Oare Forbin nu va profita de acest prilej pentru a-l răpune ? Se pare că Jean Bart era convins că nu i se va întîmpla nimic. Dar, în fond, pe ce se bizuia el ? Probabil pe cei opt ani de piraterie comu-

nă, pe nopțile şi zilele comune de veghe şi luptă, de bucurie şi necaz, pe acea infinitate de lucruri care fac din doi oameni unul singur. După cîteva înghițituri zdravene luă sticla de la gură, se şterse cu dosul palmei, puse sticla la loc şi închise dulapul. Cînd se întoarse, în dreptul uşii secrete ce ducea spre gangul subteran ce ieşea tocmai, hăt, departe, pe malul mării, patru dintre tovarăşii lui de piraterie, Rățuşcă, Burtosul, Vulpoiul şi Picior-de-Lemn stăteau şi ei cu pumnalele în mîini.

— Oh ! Dar voi cînd ați apărut, băieți ? Dacă ştiam că sînteți aici aş fi închinat şi pentru voi. Bună, băieți !

Jean Bart dădu să meargă spre ei, să le strîngă mîna.

— Nici un „bună”, îl opri duşmănos Vulpoiul.

— Cară-te !

— Ce mai aştepți ? N-ai auzit ce-a spus Rățuşcă ? adăugă Burtosul.

— Bine, voi pleca. Nu înainte de a vă obliga să mă ascultați !

— N-avem nevoie de poveştile tale ! îi spuse Picior-de-Lemn.

— Ăsta e ultimul vostru cuvînt ?

— Da !

— Da !

— Forbin ?

— Ultimul.

— Băieți, vă previn, voi ați vrut-o. Fie !

Cu o mişcare fulgerătoare, scoase pistoalele şi trase piedica.

— Dacă scap de primul vostru atac veți fi cu doi mai puțin.

Jean Bart, de data asta, nu mai avea de loc aerul unui om care e pus pe glume. Toți cei de față ştiau că la prima mişcare va trage în plin.

— Ce vrei ? îl întrebă morocănos Picior-de-Lemn.

— Să aruncați cuțitele în căpitanul vostru. Asta vreau.

— Căpitane, nu ne provoca ! îl preveni Vulpoiul.

— Trădare ! Vorbeați de trădare ! Vulpoiule, nu-ți spune nimic Saint-Omer ? Sînt patru ani de atunci. Îmi place totuşi să cred că n-ai uitat.

— N-am uitat, recunoscu în silă Vulpoiul.

— Ar fi trebuit să te spînzur de catarg cu mîna mea. N-am făcut-o. Şi tu, Forbin, n-ai nimic să-ți reproşezi ? Nu ?

— Sînt lucruri vechi, căpitane, spuse Burtosul.

— N-ai să ne scoți ochii cu ele toată viața, îşi dădu cu părerea Rățuşcă.

— Aici, spuse Forbin, toți vorbesc că tu ne-ai trădat, că nu eşti altceva decît un trădător.

— Care toți ? Forbin ?

— Toți.

— Şi cum îi cheamă pe ăştia toți ?

— Du-te la „Cimitirul epavelor” şi ai să vezi care sînt ăia toți ! răspunse Burtosul.

— Du-te, căpitane !

— Lasă asta, spuse Forbin, răspunde mai întîi la o întrebare.

— Pierre a fost spînzurat, i-o luă înainte Vulpoiul, ce ai de spus ?

— Care Pierre ? întrebă mirat Jean Bart.

— Lasă că ştii foarte bine, interveni Picior-de-Lemn. Băiatul ăla din Brest, care n-a vrut să lucreze cu noi.

— Şi ce legătură am eu cu treaba asta, cu moartea lui ?

— Asta să ne-o spui tu, căpitane !

— Forbin !

— Toți spun că Pierre e prețul pe care l-ai plătit uniformei.

— O parte din preț. Restul... poate sîntem noi.

— Voi ați înnebunit cu toții ?

— Erai la Paris cînd Pierre a fost spînzurat. Asta nu poți să negi.

— Sute de mii de oameni erau la Paris cînd Pierre a fost spînzurat.

— Dar dintre toți doar tu îl cunoşteai, doar tu ştiai cît valorează.

— L-ai dat pe mîna oamenilor regelui, voiai să te descotoroseşti de el.

— Şi pentru ce aş fi făcut-o ?

— Pe noi ne întrebi ?

— Poate vrei să spui că n-ai fost nici la Paris la curtea regelui ?

Paris. Rue du Cygne. Freamătul, mulțimea, că-

ruța condamnatului la moarte... Deci Pierre era... Un trup inert se legăna alene, ca o domnişoară într-un scrînciob, sub cerul albastru, curat, ca o lacrimă de copil. Jean Bart lăsă capul în pămînt. Nervii, se pare, îl părăsiseră. Acum ar fi putut fi ucis ca o muscă. Nici n-ar fi tresărit măcar. După o pauză, lungă ca o veşnicie, spuse :

— Nu ! Asta nu pot. Mai mult. Am fost de față la spînzurarea lui. Eram atît de aproape de el că puteam să-l ating cu mîna. A murit ca un erou din poveste. Cu fruntea sus, zîmbind. Dacă voi sfîrşi vreodată în ştreang aş vrea să mor ca el. Atunci n-am înțeles rostul uciderii lui. Mai tîrziu... da. Regele voia să ne forțeze mîna, să ne facă să alegem : galoanele sau funia...

— Şi tu ai ales galoanele.

— Întocmai.

— Nouă nu ne trebuie. Putem trăi şi fără ele. Nouă ne stă mai bine în ştreang decît înzorzonați cu galoane.

— Într-o vreme gîndeam şi eu la fel. Şi după o pauză : Forbin, ține pistoalele !

— Cu alte cuvinte, căpitane...

— Nu mă întrerupe, Forbin ! Sînt în mîinile voastre, asta voiai să ştii ? Înainte de a face cu mine ce vreți voi, am dreptul la ultimul meu cuvînt. De alaltăieri sînt căpitan al marinei regale franceze. La doi paşi de aici mă aşteaptă la țărm vasul meu „La Joyeuse”.

— „La Joyeuse” ?

— Da, Răţuşcă.

— 40 tone, 47 metri lungime, 13 lăţime, 24 tunuri !

— Doar zece, Burtosule ! Ţi-arăt actele vasului.

— Ce 10, căpitane ? 24 ! Ce, o dată le-am numărat eu ?

— Fie, nu te contrazic ! Fregata a fost construită acum opt ani la Brest.

— Ce Brest ? Vasul a fost construit aici, sub nasul nostru. Nu-ţi mai aminteşti, căpitane, ce tîrcoale i-am mai dat ?

— Parcă aşa, ca prin vis.

— Cît am mai vrut noi să punem mîna pe el !

— Acum îmi amintesc, Răţuşcă. Alături de „La Joyeuse” se leagănă „La Brailleuse”.

— Aşa-i, „La Brailleuse”.

— E mai mic.

— Dar mai zvelt.

— Are şi mai puţine tunuri.

— Noi cu două întorceam mările pe dos.

— Căpitanul şi marinarii lui „La Brailleuse” sînt cu toţii nişte trădători.

— De unde ştii ?

— Decretele lor de numire le am la mine. Iată-le !

— Cinci decrete, căpitane ! ?

— Da, Răţuşcă. Şi acum noapte bună, băieţi !

Jean Bart îşi luă pălăria şi se îndreptă spre uşă.

— Ei, căpitane !

— Căpitane !

— Ce s-a întîmplat ?

— Cum vine asta ? Forbin e comandantul fregatei „La Brailleuse” ?

— Cum ? Eu sînt comandantul ?

— Şi noi, ăştia, sîntem marinari ai regelui ?

— Întocmai.

— Dar cum vine asta ?

— Ce anume, Picior-de-Lemn ?

— Cinci marinari pe două fregate ?

— Nu pe două. Pe una doar. Eu navighez singur. Ca să n-am pe cine trăda.

— O tot ții într-una...

— Da’ parcă voi m-ați acuzat ? Nu-i aşa, Forbin ?

— E adevărat, aşa se vorbeşte pe aici. Ți-am mai spus doar.

— Şi tu ai crezut, Forbin ?

— Ca să fiu sincer... Dar cu toți am fi vrut să nu fie adevărat.

— Cu toții, căpitane, adaugă Rățuşcă.

— Vă mulțumesc, băieți. Din suflet. Acum aş vrea să plec. Pot să-mi iau pistoalele ? Cred că voi avea nevoie de ele în taverna jupînului Jacques.

— Să bem mai întîi un pahar ! Apoi mergem cu toții în taverna lui moş Jacques. Paharul, căpitane !

— Dacă-i aşa, atunci toarnă, Vulpoiule !

6

De trei zile vîntul şi ploaia nu mai conteneau. Oceanul, pălmuit de rafalele puternice venite din larg, era un adevărat cazan în clocot. Valuri mari, uriaşe, se năpusteau mugind furios spre ţărm. În văzduhul cenuşiu se înălţau doar albii pescăruşi cu ţipătul lor înfricoşător. Pe străzile portului, pe ţărm, nu era nici ţipenie. Dunkerqueul părea mort. Pe o asemenea vreme cel mai cuminte era să stai în casă, la adăpost, lîngă foc, să auzi vreascurile trosnind, să bei vin fiert cu scorţişoară, să sporovăieşti sau să moţăi...

Cu tot prăpădul de afară taverna jupînului Jacques era ticsită de clienţi. Nici vremea şi nici nevestele nu reuşiseră să-i ţină în casă. Uscăciunea din gîtlej se dovedea mai tare decît potopul de afară. Veneau muşterii muraţi pînă la piele, rebegiţi de te lua mila privindu-i. Se scuturau în uşa tavernei de apa îmbibată în haine ca de ceva rău, se salutau cu glas tare, se aşezau la mesele lungi, negeluite, cereau de băut şi-apoi — parcă uitîndu-se pe ei — tăifăsuiau ceasuri întregi numai cu clondirul.

Taverna jupînului Jacques nu era nici prea arătoasă şi nici nu prea strălucea prin curăţenie ; cu toate astea era totdeauna plină, ca şi acuma de altfel. Şi asta pentru că aici găseau la orice oră din zi sau din noapte un vin bun, un rachiu tare, mîncare pe săturate la preţuri moderate, dar mai ales pen-

tru că unchiaşul Jacques dădea pe datorie. Cu dugheana asta a lui, jupînul Jacques nu prea cîştiga mare lucru. Lucru ştiut de toată lumea. Şi în ciuda acestui fapt, moşul era putred de bogat. Care să fi fost misterul ? Nici un mister. Sau dacă vrem să-i spunem aşa, el era cunoscut de toată lumea. Cînd nu mai ai bani în buzunar şi vrei să bei îi dai atunci jupînului pentru o singură carafă brățara, colierul, sau ce altceva mai ai în pungă. Şi jupînul ia... şi-ți dă să bei. Doar el ce te-nțelege. Aceste mărfuri, pe care jupînul le lua aproape pe nimic, le vindea unor negustori din Paris sau aiurea pe prețuri fabuloase. Şi aşa s-a născut averea unchiaşului. Acest comerț cu mărfuri de furat era aspru pedepsit de lege, cu ani grei de închisoare. Mulți au pățit-o. Moş Jacques însă n-a avut nici un necaz niciodată. Şi asta deoarece şi judecătorii sînt oameni, şi ei au nevoie de o marfă sau de bani, şi cu ei jupînul nu s-a arătat niciodată zgîrcit.

În seara asta, ca mai totdeauna de altfel, jupînul picotea pe scaunul lui la tejghea, urmărind cu ochii pe jumătate închişi cele două slugi care serveau în prăvălie şi trăgînd cu urechea la sporovăielile muşteriilor.

— E potopul, fraților !

Cel care rostise aceste cuvinte nu era altul decît Popinot, o matahală de vreo doi metri şi burduhănos ca o corabie. Despre grăsunul Popinot se spunea că a mîncat turcilor ramazanul şi că de-atunci

s-a îngrăşat el, iar turcii o tot țin într-un post. De altfel lui i se spunea şi Popinot-Ramazan. Ceva adevăr era în spusele astea. Cu mulți ani în urmă, Popinot, cu numai trei corăbii, a reuşit să scufunde un număr mare de corăbii ale piraților din Marea Mediterană. Din toată avuția capturată atunci de la arabi Popinot a rămas doar cu porecla, Popinot-Ramazan, restul, bani, scule, argintărie, ca şi propria lui corabie, s-au dus pe apa sîmbetei. Şi deşi Popinot a rămas doar cu pofta de băut, nu şi cu banii necesari pentru a-şi plăti carafele, el era iubit de toți, primit cu brațele deschise, chemat la masă şi cinstit cu rachiu sau vin, după pofta inimii.

— Jupîne, un rachiu pentru amiralul Ramazan.

— Popinot ! Stătuşi în ploaie ca să creşti ?

— Pe unde ai hoinărit, craiule ?

Popinot îi saluta pe toți, era prieten cu toată lumea.

— Da' pe unde nu mi-au călcat picioarele !

— Pe vremea asta ?

— Pe.

— Popinot ăsta e nebun de legat. Pe vremea asta, amirale ? Nici unui cîine nu-ți vine să-i dai cu piciorul.

— Unul e Popinot, răspunse el ca mîndrie.

— Te-ai țicnit, Popinot, asta e.

— Popinot, bea şi cu noi un vin !

— Beau, nu te refuz, răspunse el şi se aşeză la o masă. Da' pe unde n-am fost. În port...

— În port ?

— Şi ce-ai căutat pe o asemenea vreme ? Vasul fantomă ?

— Ia spune, Popinot, îl întrebă un muşteriu cam bine afumat, oceanul, oceanul mai e la locul lui, sau l-a luat vîntul şi l-a dus la turci ?

— Măi, nu ți-a mutat nimeni fălcile din loc ? sări unul în ajutorul lui Popinot.

Popinot zîmbi.

— Domnule Popinot, dumneavoastră umblați peste tot, le ştiți pe toate, aş vrea să vă întreb ceva !

Cel care-l reținu era un bărbat cam la 40 ani. Osos, puțin adus de spate.

— Pe mine ?

— Da.

— Nu te cunosc. Nu stau de vorbă cu străini. Eu n-am timp pentru prieteni...

— Spune că e marinar, că a lucrat la olandezi, interveni un muşteriu de la o masă vecină.

— Şi ce pofteşti să afli ?

— E adevărat că Jean Bart pleacă mîine seară ?

— Şi de ce mă întrebi pe mine ? Întreabă-l pe el !

— Să spunem că am să-l întreb. Dar dumneata ce crezi : dacă vîntul nu stă, tot pleacă ?

— Pai ştiu şi eu ! Dacă e cazul, atunci pleacă. Pe-un marinar ca el nu-l sperie vremea rea.

— Şi dacă Jean Bart v-ar cere să plecați cu el, ați pleca ?

— Aş pleca.

— Adică să pleci ca slugă a regelui şi a domnilor nobili. Asta vrea să spună dînsul.

— Asta nu.

— Aţi văzut, măi ? Nici Popinot n-ar pleca.

— Ascultaţi-mă, fraţilor ! Cu praful de pe tobă se vor alege Jean Bart, Forbin şi ceilalţi.

— Tot mai bine e să lucrezi pe contul tău, spuse străinul.

— Ca s-o păţeşti ca Pierre ?

— Cu el a fost altceva. Cu Pierre regele a vrut să ne dea o lecţie.

— Şi cu Jean Bart nu ne-a dat tot o lecţie ? Nouă ne rămîne să alegem.

— Măi Popinot, ai făcut ce ai făcut şi tot nu ne-ai spus ce ai văzut în port.

— Păi m-aţi lăsat ? Ce să văd ? O barcă cu pînze a ieşit în larg.

— Pe vremea asta ?

— Da.

— O barcă cu pînze ?

— Măi Popinot, ne crezi spiţeri ? Care marinar zdravăn ar ieşi în larg ?

Popinot spusese adevărul. O barcă cu pînze părăsise portul. În barcă erau patru persoane, doi marinari şi doi pasageri : doamna şi domnul Hopkins. După ore întregi de luptă cu talazurile au început să se zărească luminile unei fregate ; doamna şi domnul Hopkins tremurau de zor. Cîteva ceşti de ceai fierbinte au reuşit să le alunge frigul din oase.

— Aş putea să vă raportez acum, sir, spuse domnul Hopkins.

— Te ascult, răspunse sir Thomas.

— Jean Bart a terminat pregătirile. Mîine seară părăseşte portul.

— Care-i starea de spirit a echipajului lui ?

— Relativ bună.

— Ați primit instrucțiunile din ziua de 14 ?

— Da, sir.

— Ce măsuri ați luat ?

— Tot ce ați cerut.

— Te poți duce la culcare.

— Noapte bună, doamnă ! Noapte bună, sir !

— Noapte bună !

— Anne, îți mulțumesc pentru tot ce-ai făcut. Fără tine, Anne...

— Sînt obosită, John. Aş vrea să dorm. Te superi dacă te rog să te retragi ?

— Nu, Anne. Noapte bună ! Pe mîine !

— Noapte bună !

7

Pregătirile pe cele două fregate fuseseră terminate de dimineață. Marinarii aşteptau un singur semnal pentru a înălța pînzele, a ridica ancora şi a porni în larg. Toți subalternii lui Jean Bart şi

Forbin ştiau foarte bine că ceea ce vor avea de făcut de acum înainte nu va fi treabă uşoară, că nu vor mai avea de luptat cu o navă oarecare lipsită de apărare şi plutind undeva, departe de țărm, ci cu una din cele mai puternice flote ale timpului, cu flota engleză, şi încă în bîrlogul ei, în apropierea coastelor Angliei. Toți erau nervoşi şi, de ce n-am spune-o, emoționați. Şi cum unui lup de mare nu-i stă bine să fie emoționat ca o fetişcană la prima întîlnire, se apucaseră zdravăn de treabă : spălaseră punțile de cîteva ori, desfăcuseră şi legară pînzele o dată şi încă o dată, mutară ghiulelele şi pulberea dintr-un loc în altul, doar, doar i-o absorbi munca cu totul şi le-o alunga blestematul de nod din gît.

Înserarea căzuse de mult. Pe punțile celor două fregate se aşternuse o linişte profundă. Dacă hublourile cabinei lui Jean Bart n-ar fi fost luminate, ai fi putut jura că cele două nave sînt părăsite.

Pe chei, cu toată ora tîrzie, clienți de-ai jupînului Jacques, corsari şi pirați, staționau în grupuri, vorbeau în şoaptă, aşteptînd momentul plecării fregatelor. În această liniştită aşteptare a lor era un amestec de curiozitate, neîncredere, teamă, invidie, dar mai ales o mare doză de dragoste pentru marinărit. Dacă în seara asta le-ar cere Jean Bart să-l urmeze, aşa cum le-a cerut-o cu cîteva zile în urmă în taverna jupînului Jacques, mai mult decît sigur că mulți ar răspunde „da” apelului lui şi l-ar

urma. Atunci, însă, l-au refuzat. N-au vrut s-o facă pentru a rămîne liberi, pentru a nu depinde de nimeni, şi acum tocmai cu această libertate a lor nu ştiau ce să facă. Şi clipele care treceau chinuitor de încet.

— Băieţi, ştiţi acum ce aveţi de făcut ! spuse Jean Bart subalternilor săi. Înainte de a pleca în marea noastră aventură să ciocnim un pahar de vin ! Pentru noi. Pentru victoria noastră.

— Şi pentru tine, căpitane !

— Ura, băieţi !

Clinchet de pahare, emoţie.

— Căpitane, bate cineva la uşă.

— Da ? Să intre !

Cel care apăru în prag era un bărbat cam la patruzeci de ani. Înalt, bine făcut, cu o căutătură îndrăzneaţă.

— Sînt Alphonse de Riveau, spuse el. Doresc să vorbesc cu căpitanul Jean Bart.

Jean Bart lăsă paharul din mînă, făcu un pas înainte spre cel care se prezentase, îi întinse mîna şi-i spuse simplu :

— Eu sînt Jean Bart.

— Căpitane, am un decret regal pentru dumneata.

Jean Bart luă din mîna lui Alphonse de Riveau un sul, rupse sigiliile şi începu lectura actului. Forbin şi ceilalţi îşi lungiră gîturile doar, doar or vedea ce scrie în decret. În zadar. Încercară să ci-

teasca conținutul pe fața căpitanului. Chipul lui Jean Bart era inexpresiv.

— Ai venit la timp, domnule locotenent. Peste o oră ridicăm ancora.

— Mi-am dat toată silința să fiu punctual.

— Sînt încîntat să aflu acest lucru. Sînteți marinar de profesie ?

— Da. Ofițer de marină militară.

— Dacă nu sînt indiscret, domnule locotenent, ce vîrstă aveți ?

— Treizeci şi nouă.

— Dacă am reținut bine numele sînteți de origină nobiliară ?

— Într-adevăr.

— Cum se face că pînă la vîrsta dumneavoastră ați obținut doar două trese ?

— Antipatia familiei mele şi a mea față de ministrul marinei.

— Ştiți, probabil, că noi nu sîntem decît de curînd marinari ai regelui.

— Ştiu.

— Credeți că aici e locul cel mai potrivit pentru dumneavoastră ?

— L-am preferat celorlalte.

— Cînd ați intrat dumneavoastră, domnule locotenent, ciocneam tocmai un pahar de vin pentru succesul nostru. Vă invit să ciocnim un pahar de vin.

— Cu multă plăcere, căpitane.

— Noroc !

— Vulpoiule !

— Da, căpitane !

— Condu-l pe domnul locotenent în cabina secundului ! Veți fi secundul meu, domnule locotenent.

— Am înțeles.

După plecarea locotenentului se aşternu o liniş-te ce nu prevestea nimic bun. Jean Bart intui pericolul ce plutea în aer. Ştia că Forbin şi ceilalți îi vor sări în cap. Nici lui nu-i convenea venirea secundului. Dar ce putea să facă ? Jean Bart se răsuci pe călcîie şi se cufundă în citirea ordinului prezentat de secund.

— Un moment, căpitane !

— Da, Forbin.

— Despre faptul că un domn nobil va fi printre noi nu ne-ai vorbit niciodată.

— N-aveam de unde să ghicesc acest lucru.

— Mai ai timp să hotărăşti, căpitane.

— Ce anume ?

— Dacă pleci cu el sau cu noi.

— Nu ne trebuie un spion al regelui printre noi.

— Şi ce-oți fi vrînd acum ? Spuneți !

— Să-l goneşti !

— Asta nu pot s-o fac.

— Rupe decretul, căpitane. Vom jura cu toții că nu l-ai primit. Cît despre domnul locotenent, lasă totul pe seama mea.

— Nu permit nici o măgărie față de el, Burtosule.

— Nu ne place mutra lui şi pace.

— Poate nici mutra noastră, Forbin, nu place altora.

— În cazul ăsta, rămîi cu el.

— Forbin, nu uita că-mi eşti subaltern, că te pot pedepsi... şi încă aspru. Nu mă obliga s-o fac.

— Dar nici pe mine nu mă poate obliga nimeni să fiu sluga acestui domn.

— Adică cum să fii sluga lui ?

— Ştii bine ce vreau să spun. Dacă e vorba de ceva greu, atunci e bun Forbin. De ce nu-i oferi acestui domn posibilitatea de a ne arăta cîtă marinărie cunoaşte ? Dă-i lui comanda fregatelor ! Să le scoată el în larg pe o asemenea vreme, nu eu, sau altul.

— De ce n-o faci, căpitane ? Vrem şi noi să-l vedem pe noul nostru amiral cum se descurcă.

— Bine. Fie. Două carturi comanda fregatelor o va avea locotenentul de Riveau.

8

Lamentările lui Forbin nu mai aveau nici un rost. Cu toate astea, nu era prea uşor să te împaci cu acest gînd, să te resemnezi, să aştepți nepăsător

sfîrşitul. Cu atît mai mult cu cît acest sfîrşit era pe undeva, pe aproape.

Şi ce stupid se înlănțuiseră toate...

Venise acel domn de Riveau. Parcă Dumnezeu i-ar fi luat mințile de l-a numit secund aşa, dintr-un foc. Nu tu o chestionare serioasă, nu tu o probă practică a calităților lui... Vasele trebuiau să ridice ancora într-un ceas. Cînd să mai ai timp şi de aşa ceva ? Şi apoi reproşurile lui Forbin şi ale celorlalți... Ca urmare a presiunilor lor i-a dat lui de Riveau comanda celor două fregate. Pentru două carturi. Timp suficient pentru domnul locotenent să-şi realizeze planul. De Riveau, preluînd comanda, a ordonat stingerea tuturor luminilor pe cele două fregate — ca să poată naviga nevăzuți — a condus navele cu cap de compas nord-est şi în trei ceasuri i-a predat englezilor pe tavă. Cînd s-au dezmeticit Jean Bart, Forbin şi ceilalți era prea tîrziu : cele două nave ale lor erau înconjurate de un număr mare de fregate militare engleze. În ciuda acestui fapt, Jean Bart, Forbin şi vechii lui marinari s-au bătut ca nişte lei. Un glonț în umărul lui Jean Bart şi o lovitură de lopată în capul lui Forbin au pus capăt luptei lor inegale. Legați fedeleş, Jean Bart şi Forbin au fost transportați pe o navă englezească. În toiul luptei au căzut Rățuşcă, Burtosul, Picior-de-Lemn, Vulpoiul şi alții. Să-ți pierzi toți camarazii într-o singură luptă ! Şi cît de stupid ! Ceilalți marinari, cîți mai rămăseseră în viață, au

fost împuşcaţi, iar leşurile lor aruncate în mare. „La Joyeuse” şi „La Brailleuse” scufundate. Din toată marea aventură nu mai rămăsese nimic.

Iar acum Jean Bart şi Forbin îşi aşteptau sfîrşitul într-o celulă subpămînteană a închisorii din Plymouth.

De la claustrarea lor nu mai văzuseră un om, nu mai schimbaseră o vorbă cu nimeni. Şi cum Jean Bart nu prea avea chef de vorbă, Forbin sporovăia mai mult de unul singur. O dată pe zi, la ore foarte diferite, un temnicer nevăzut le arunca nişte resturi de mîncare de care nici cei mai hămesiţi şobolani nu s-ar fi atins. Cu toate astea, Jean Bart şi Forbin o mîncau. Mai presus de orice trebuiau să trăiască. În nefericirea lor nu se stinsese cu totul speranţa unei eliberări. Cum, în ce fel vor reuşi să scape, nu ştiau nici ei.

După zile şi nopţi chinuitoare au fost vizitaţi într-o dimineaţă de un domn însoţit de şase paznici înarmaţi. La ce bun atîta pază pentru domnul vizitator ? Doar Jean Bart şi Forbin erau ferecaţi în lanţuri. Dar parcă asta era cel mai important lucru de aflat ? Domnul, sir Thomas, le aduse la cunoştinţă că un tribunal englez i-a găsit vinovaţi de încălcarea a 18 articole de legi şi, ca urmare a acestui fapt, i-a condamnat pe amîndoi la moarte prin spînzurătoare. Foarte amabili domnii judecători ! Ceva nu era însă în ordine. Care tribunal anume i-a judecat ? Pentru că pe ei, din noaptea arestării

lor şi pînă acum, nu i-a întrebat nimeni nici cum îi cheamă. În orice caz drăguț din partea domnilor judecători că n-au mai vrut să-i deranjeze. Pentru atîta lucru meritau mulțumiri.

Înainte de a pleca, sir Thomas i-a întrebat pe amîndoi, de altfel foarte politicos, dacă au vreo dorință.

— Să vă ia dracu pe toți, le-a strigat furios Forbin.

Cîteva zile mai tîrziu, într-o seară, văzură din nou cum arăta un om la față. Un temnicer, probabil cel care îi supraveghea, a intrat în celula lor, a privit cu atenție împrejur, le-a controlat lanțurile de la mîini şi picioare, apoi a plecat cum venise, fără să scoată o vorbă. De ce a venit, ce a vrut, ce a căutat, Cel de sus ştie.

— Le e teamă să nu ne facem îngeraşi înainte de termen, spuse Forbin.

După vreo cîteva zile de la această vizită, în celula lor au pătruns patru temniceri. I-au scos pe amîndoi din celulă, pocnindu-i cu nişte vergi de fier pe spinare, şi după ce au străbătut un labirint de culoare şi au urcat o scară din piatră i-au aruncat într-o celulă. De data asta celula avea fereastră, însă zăbrelită serios. Printre gratiile ferestrei puteau privi dincolo de temnița lor. Un perete abrupt, țărmul mării, marea imensă, nesfîrşită, şi cerul plumburiu al Angliei.

— Ăştia vor să ne înnebunească, de asta ne-au

închis aici. Cînd ştii că dincolo de gratii e libertatea mai poţi rămîne sănătos ? Nu-i aşa, căpitane, că am dreptate ?

Jean Bart, cu fruntea lipită de gratii, privea marea, pescăruşii, cerul. Peste această întindere de apă se afla pămîntul lui natal, Franța. Dacă ar mai apuca ziua să revadă Franța... Dar la ce bun asemenea eresuri ? Sfîrşitul poate veni mîine. Peste un ceas, poate, se va vorbi de el la trecut. A fost odată un marinar pe care-l chema Jean Bart... A avut o copilărie oarecare. Într-o zi, să fi avut vreo cinci ani, părinții lui s-au mutat la Dunkerque. Calabalîcul înghesuit într-o căruță şi... la drum. Îşi amintea şi acum. O căruță cu coviltir, trasă de un cal slăbănog. În căruță, în afara calabalîcului mai erau un bărbat şi o femeie îmbătrîniți înainte de vreme — părinții lui — şi o mînă de om, slab, ciufulit şi cu nişte ochi de veveriță. Ăsta era el. După un urcuş greu, căruța a ajuns în vîrful dealului. O privelişte de basm se înfățişa ochilor lui de copil : nisipul plajei, de culoarea aurului, şi marea imensă, albastră, neliniştită. A sărit glonț din căruță şi a început să alerge spre cel care a devenit pentru el marea dragoste : oceanul, cu talazurile lui. Cînd a intrat în apa înspumată de valuri s-a trezit strigînd :

— Mare, iată-mă !

La opt ani a ieşit pentru prima oară în larg, la paisprezece, îmbarcat pe un vas pescăresc, a atins

coastele Angliei, la optsprezece a devenit corsar. Numele lui a prins repede aripi, zburînd spre cele patru colțuri ale zării, Jean Bart fiind sinonim cu a învinge de fiecare dată. Faima asta l-a adus la Versailles. Şi acum totul ia sfîrşit aici, umilitor, în această îngrozitoare temniță. Îți trebuie nervi, nu glumă, pentru a nu înnebuni de-a binelea.

Aerul tare de afară l-a obosit. S-a lipit de peretele umed al celulei şi a adormit. În alt colț al celulei Forbin sforăia.

— Monsieur ! Monsieur !

— Da ! Ce-i ? răspunse buimac Jean Bart.

— Prietenii vă transmit prin mine că nu v-au uitat.

— Prin dumneata ?

— Sînt temnicer, aşa cum altul e spițer. De nevoie mi-am ales această meserie.

— Şi ce prieteni anume nu m-au uitat ?

— Vorbiți mai încet ! N-aş vrea să fim auziți.

Forbin se trezise şi el şi se apropie de colțul în care se afla Jean Bart.

— Nu ştiu cum îl cheamă. Şi nici n-aş putea să vi-l descriu prea bine. Era mascat. Mi-a spus să vă transmit că în curînd veți fi liberi.

— Cum ? Murind ?

— Le-am promis prietenilor dumneavoastră să-i ajut.

— În ce fel ?

— Toată săptămîna asta sînt de noapte. Am să

aduc pe furiş un ferăstrău şi o funie lungă. Tăiaţi gratiile şi vă coborîţi pe funie. Pe ţărm vă aşteaptă o barcă care vă va scoate în larg. Acolo staţionează o corabie. Odată ajunşi pe bordul ei sînteţi liberi.

— Ce spune, căpitane ?

— E vorba de evadarea noastră.

— Şi de ce ai mutra asta aşa de plouată ? De o mie de ori e mai bine dincolo decît în ştreang.

— Trebuie să plec acum ! Pe mîine seară.

— Pe mîine !

— Stau şi mă întreb care prieteni şi-au pus pielea în joc pentru noi ?

— Şi, mă rog, de ce-ţi baţi capul atît ? Vom vedea. Cel mai important este faptul că ei există, că nu ne-au uitat. Dacă am fi acum în taverna jupînului Jacques aş închina pentru prietenie...

În seara următoare noul temnicer le-a adus un ferăstrău. Gratiile groase ale ferestrei se lăsau greu tăiate. Jean Bart şi Forbin se schimbau tot mai des, năduşeau, dar nu se lăsau. Munceau toată noaptea. Zorile îi găseau epuizaţi.

De n-ar intra nimeni în celula lor în această vreme !

După trei nopţi de muncă istovitoare au reuşit să taie gratiile. Temnicerul le-a adus o frînghie. Au legat-o imediat de ciotul unei gratii. Şi-au luat rămas bun de la temnicer, i-au mulţumit pentru sprijinul dat. Coborîrea s-a făcut fără nici un incident. Cînd au simţit din nou sub picioare nisipul plajei

le-a venit să chiuie de bucurie. În barcă, cu vîslele în mîini, patru vlăjgani cu mutre deocheate. Dar asta conta cel mai puțin acum.

Marea începuse să se agite. Înaintarea în larg se făcea destul de greu. Şi nu vedeau corabia. De nu i-ar apuca ziua cutreierînd în căutarea ei ! Ar fi pierduți. Dar iat-o ! Au lipit barca de pîntecul corăbiei, s-au cățărat pe scara aruncată lor... Şi iată-i din nou liberi ! Dar unde erau prietenii ? Ce-i asta ?

— Vă aşteptam, căpitane. Poftiți !

Unde a mai văzut mutra asta ? A, da ! Mesagerul morții, cel care le-a adus la cunoştință că au fost condamnați la moarte.

Patru marinari i-au înşfăcat ca pe un colet şi i-au dus mai mult pe sus în cabina căpitanului. Aici altă surpriză. Doamna Hopkins. Ce dobitoc fusese ! Cu cîtă uşurință s-a lăsat dus de nas !

Cum de n-a înțeles că temnicerul nu-i putea fi prieten ?

— Ia loc. Vin, şampanie, țigări ?

Jean Bart fierbea de furie. În primul rînd pe el.

— Noi ne-am mai cunoscut. La Plymouth, adăugă englezul.

— Ce vreți de la mine ?

— Eşti deştept. Mergi direct la țintă. Vrem ceva de la tine. Un schimb.

— Ce schimb ?

— Îți redau libertatea.

— În schimbul cui ?

— Uniformei de ofițer englez.

— Îmi ceri să trădez Franța ?

— Nu ! Să-ți salvezi pielea.

— Şi dacă refuz ?

— Sentința o cunoşti.

— Şi pentru ce, mă rog, această înscenare ? Evadarea, fuga, barca, corabia... Tîrgul îl puteam încheia şi în închisoare.

— Nu.

— De ce ?

— Oricît de greu îmi vine trebuie să-ți spun că erai deținut ilegal. De fapt dumneata nu săvîrşiseşi nici un delict împotriva Angliei. Acuma însă...

— Acuma ce ?

— Ai ademenit un temnicer. L-ai plătit să te ajute să evadezi. Te-a ajutat. Drept răsplată l-ai sugrumat.

— Eu ?

— La ora asta e mort de două ceasuri. Şi apoi evadarea, înțelegi acum ?

— Refuz acest tîrg infam !

— Sfîrşitul ți l-am descris rîndul trecut. Ştreangul.

— Totul e limpede acum. Pe doamna ai trimis-o pe urmele mele. Mi-ai împins-o în brațe ca să-mi smulgă confidențe. Pe de Riveau l-ai confecționat locotenent de marină. M-ați prins în capcană ca pe un băiețandru. Apoi ați înscenat toată porcăria asta ca să-mi forțați mîna. Ei bine, nu veți reuşi !

— Ştreangul. Nu uita !

— Nu-l veţi agăţa voi de viu pe Jean Bart în ştreang. Vă asigur !

— Smith !

— Yes, sir !

— A spus nu.

— Am înţeles. Băieţi !

Dintr-o dată cabina se umplu de marinari înarmaţi.

— Îţi mai acord un minut.

— A trecut de mult, sir.

Şi începu încăierarea.

Forbin ascultase de pe punte întreaga discuţie. A înţeles că erau pierduţi. L-a pocnit pe cel care-l păzea şi a alergat în ajutorul lui Jean Bart. Voia să moară alături de el. Jean Bart zărindu-l în pragul uşii îi strigă :

— Fugi, Forbin ! Salvează-te !

— Nici nu-mi trece prin cap.

— Îţi ordon, Franţa mai are nevoie de tine.

Sir Thomas apăsă pe trăgaci. Glontele se înfipse la cîţiva centimetri de Forbin. Forbin doborî un englez care-i bara drumul, ieşi pe punte şi sări în apă. Jean Bart, lovind în stînga şi în dreapta, ajunse pînă la uşă. Sir Thomas, cu pistolul în mînă, îi bară drumul. Jean Bart îl lovi peste mînă. Pistolul zbură cît colo. Jean Bart încercă atunci ultima şansă, a disperatului. Saltul în mare. Un glonţ, pornit din pistolul lui Sir Thomas, îl atinse. Totul se termina-

se. Aici. Ce stupid ! Şchiopătînd, se tîrî pînă la parapet şi sări în apă.

— Mare, ia-mă ! bolborosi Jean Bart.

Aplecat deasupra parapetului, sir Thomas se pregătea să descarce din nou pistolul. Doamna Hopkins îi smulse pistolul din mînă şi-l aruncă în apă.

— Ai înnebunit ! Smith ! Întoarce corabia !

— Yes, sir !

Trei ore l-au căutat pe Jean Bart. Valuri, valuri, nimic în afara lor. Nici urmă de Jean Bart.

În după-amiaza aceleiaşi zile un om sfîrşit se împleticea pe ţărmul Franţei : era Forbin. În aceeaşi seară Forbin a plecat în căutarea lui Jean Bart. Mai spera într-o minune. Zile întregi a răscolit marea, a întrebat marinari, pescari, nimeni nu-l văzuse. A plecat apoi la Versailles şi a raportat regelui întreaga poveste. Ludovic al XIV-lea l-a ascultat în tăcere. A doua zi regele l-a numit secund pe o fregată ce pleca în Marea Baltică.

Cînd noul lui vas se despărţea de ţărm, Forbin, descoperindu-se, rosti :

— Căpitane, te voi răzbuna !

Sfîrşitul primei părţi

Cereți în librării
și citiți
în numărul viitor
urmarea aventurilor
din povestirea lui
RADU VALENTIN

JEAN BART

JEAN BART

JEAN BART

JEAN BART

JEAN BART

JEAN BART

VOR APARE
ÎN

C L U B U L
T E M E R A R I L O R

VIOREL BURLACU

ROCADA TRAGICĂ

E D I T U R A T I N E R E T U L U I

E D I T U R A T I N E R E T U L U I

HARALAMB ZINCĂ

CEASURILE SFÎNTULUI BARTOLOMEU

E D I T U R A T I N E R E T U L U I

EDITURA TINERETULUI

GH. ILIESCU

CONACUL SPIONAT

EDITURA TINERETULUI

Redactor responsabil :
IORDANA URECHE
Tehnoredactor : GABRIELA ILIOPOLOS

Dat la cules 25.03.1967. Bun de tipar 03.04.1967. Apărut 1967. Comanda nr. 8.122. Tiraj 80 140. Hîrtie ziar sul de 50 g/m². 700×1000/32. Coli editoriale 2. Coli de Tipar 2. A. 19356. C.Z. pentru bibliotecile mici 8 R-93.

Tiparul executat sub comanda nr. 70 221 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, Bucureşti
Republica Socialistă România

Lei 1,50

EDITURA TINERETULUI